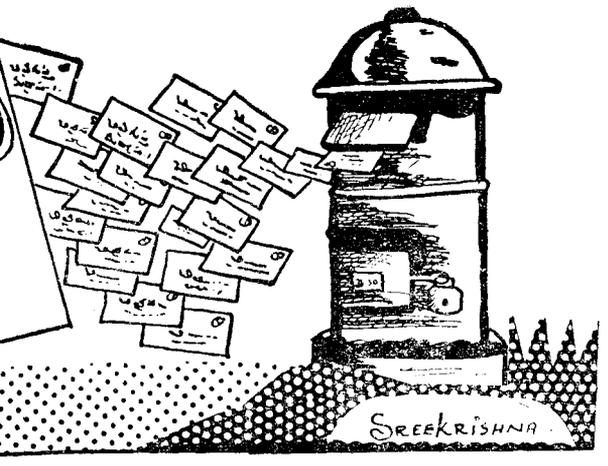

కర్మకర్మలు

డో హా

ఆశకునివాసమైన నిరుపేద బ్రాహ్మణుడు రామయ్య మా మామయ్య యింటికి నువ్వుల దానముకు వచ్చెను. దానముగొని రామయ్య ఆరోజు సుష్టిగ భోజనముచేసి ఎత్తైన మా ఆరుగుమీద శిరముక్తింద నువ్వుల మూట నిడుకొని పడుకొన్నాడు. పడుకొని ఏమియు నుబుసుపాక తలగోకికొనగా ఒక నువ్వు గింజ వ్రేలిగోటిలో చిక్కుకొనియెను. దానినతడు తీసి, చూసి, ఇంక డిటెక్టివ్ భరద్వాజగారిలా డో హా కు పక్రమించి ఇట్లనుకొనియెను. ఈ గింజను పాతిన నదియొక మొక్క అగును. ఆ మొక్కకు వచ్చిన గింజలు మరల వేసినచో కొన్ని మొక్కల గును. ఆవి వేసిన బస్తానువ్వులు...పదిబస్తాలు... అలా...జమీందారు నవుతాను. అప్పుడు జమీందారీ కుటుంబములోని చక్కని చుక్కనొక్కదానిని గట్టుకొనియెదను. ముద్దుల పట్టి నొకనిని కనియెదను. అప్పుడు శ్రీమతి పతిగారూ! మీపుత్రునొక సారి యెత్తుకొనుడని బ్రతిమాలుతుంది. అబద్ధను యిట్లు ముద్దుపెట్టుకొందుననుకొని ఆరుగు చివరపరుండుట పలన మూతి వద్దనున్న మూటను ముద్దిడుకొనబోయి ముందుకుపడి మూతి పళ్ళు మూడూ విరుగగొట్టుకొన్న వాడయ్యెను. ఆటువంటి లేనిపోని యూహలకు బోయిన యిటువంటి అనర్థములు వాటిల్లుట సహజము. కె. వెంకటేశ్వరరావు

సంధులు

తెలుగు టీచరంటే క్లాసంతా అనువుగానే చూసేవారు. ఆ యన క్లాసులో అడుగుపెట్టగానే వేళాకోళాలు వెక్కిరింతలు ప్రారంభమయ్యేవి.

ఓనాడు మేష్టారు రామునుద్దేశించి—
“రామూ నీకు సంధులు తెలుసురా” అన్నాడు.

రాము—తెలుసండి.

మేష్టారు—ఏవేవి?

రాము—గాజులవారిసంధు, బ్రాహ్మణులసంధు, డౌన్ హాల్ సంధు, హాస్పిటల్ సంధు, మొదలైనవిసారే!

క్లాసంతా గొల్లుమన్నారు. మేష్టారుకి కోపవచ్చింది.

“గ, స, డ, ద, వా దేశసంధి తెలుసురా?” అన్నాడు.

రాము—“తెలుసు సారే!”

మేష్టారు—“ఏదీ సూత్రం చెప్పు”

రాము—“క, చ, ట, త, ప ల కు గ, స, డ, ద, వలు గ, స, ద, వలకు పచ్చడిముక్కలు ఆగునుసారే”

మల్లాక్లాసు గొల్లుమంది, మేష్టారు రామూగాడిచెంప చెళ్ళుమనిసింది “చెప్పు రెండవ సూత్రం చెప్పు” అన్నాడు కోపంతో. రాము కన్నీరు తుడుచుకుంటూ “చెంపకు చేయి పరంబైన కంటినిరు ప్రధానంబులు సారే” అన్నాడు.

మేష్టారు జాలిగా “కూచో కూచో” అన్నారు.

వింత సహాయం

రామయ్య మహాలోభి యుక్తిపరుడు కూడా. ఒక సుందరమైన భవనము వానికకలదు. గజాలులేనివే ఆగది కిటికీలన్నీ. కిటికీలకు వార్చిము వేయించలేదు.

రామయ్య తనభార్య ఒత్తిడివల్ల విసుక్కొంటూ ఆ కిటికీలకు రంగులు వేసి, కిటికీకి ఒకరకపు జంతువు బొమ్మ తలుపులుమీద వ్రాయించాడు. దానిలో కుక్కబొమ్మగల కిటికీ తలుపులు మొదటే బింకంగూడి అతి కష్టము మీదగాని వచ్చేవి కావు. దానికి తోడుగ ఆ తలుపులకే వార్చిము ఎక్కువగా వేయించాడు. ఇప్పుడు ఆవియెంత గింజుకొన్న రావటములేదు. భార్య “పడంగినిపిలిపించము” ని చెప్పినను, లోభముచే పిలిపించక, ఆ కిటికీ తలుపులు వేసేయటం చేసాడు.

ఆ కిటికీ ఉన్న గదికి ప్రక్కగదే రామయ్య పడకగది. ఒకరోజు ఒక దొంగ రావడము రామయ్య భార్యగమనించి, భర్తతో చెప్పగా రామయ్య చిన్న యుక్తి పన్నదలచాడు. దొంగ కుక్కబొమ్మగల కిటికీ వద్దనే నిలబడి యున్నాడు. రామయ్యభార్య చేతికి ఒక భరిణ, అద్దము, దువ్వెసయిచ్చి కుక్కకిటికీ దగ్గర పెట్టమని గట్టిగా చెప్పాడు. తర్వాత “ఒసేవ్! భరిణ నెక్కడ పెట్టావే” అని దొంగకు వినపడేలా అన్నాడు. భార్య “కుక్కబొమ్మ కిటికీ

“శ్రీమాలినే”